

Talousskatseaus Suhdanteet 18.5.2015

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

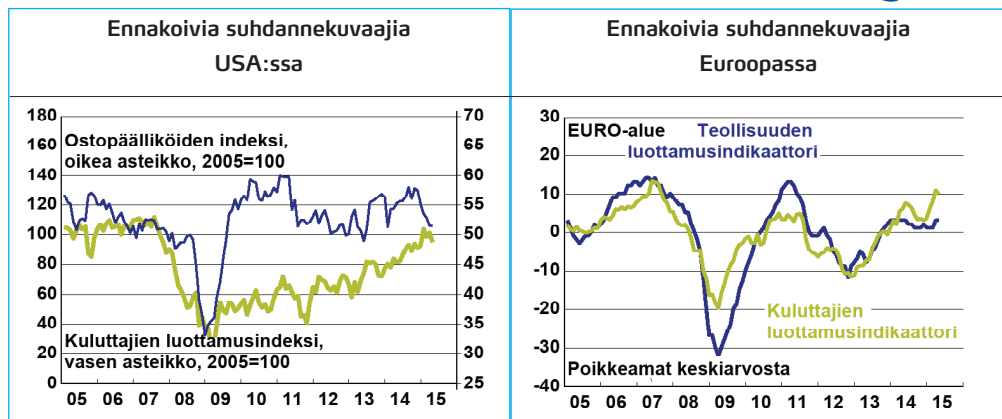
● EKP:n obligaatioiden osto-ohjelma ei enää heikentänyt euroa, vaan kurssi on viime viikkoina vahvistunut. Helsingin pörssin pitkä nousu katkesi 10 % laskuun.

● Kreikan neuvottelut edistyvät hitaasti, eikä päätöksiä ole saatu aikaan. Valtionlainamarkkinoiden korkojen kohoaminen liittyy enemmän rahamäärän lisäämisen riskeihin, joista EKP:n Draghikin varoitti kannan otossaan viime viikolla.

● Euroopassa suhdannekyselyt ovat maaliskuussa hivener parantuneet, mutta USA:ssa ne heikentyivät. Ensimmäinen neljännes jäi maassa heikoksi, minkä arvellaan johtuneen vaikeasta talvesta. Työllisyyskehitys on odotettua parempaa.

● Kansainvälinen kauppa on vuoden alussa laantunut, mikä johtuu nimenomaan vetureiden, Aasian ja USA:n, lopahtamisesta. Kansainväliset ennustelaitokset ovat alentaneet hiukan ennusteitaan. Euroopan kehitys on vaatimatonta, mutta hiukan aiempaa parempaa.

● Suomen taloudessa ei ole konkreettisia merkkejä elpymisestä. EK:n suhdannebarometri ei lupaa vielä syksyksiäkään parempaa. Julkinen velka lisääntyy edelleen ja Suomi saa tämän vuoksi EU:lta varoituksen huonosta talouksurista.

Euroryhmän rahaministerit ovat viime päivänä olleet Kreikan neuvotteluissa aavistuksen toiveikkaampia. Maa ei voi itse selvittää veloistaan, vaan neuvotteluissa etsitään velkojille ja Kreikalle vähiten huonoja ratkaisuja.

Valtionobligaatioiden hinnat ovat laskeneet ja niistä maksetut korot ovat kohonneet myös euroalueen ulkopuolella. Obligaatioiden suosio on laskenut myös USA:ssa ja Japanissa.

Euroopassa talouskin näyttää keväällä hiukan virkistävän. Niin suhdannekyselyt kuin -tilastotkin kertovat varovaisesta elpymisestä. Saksan bkt:n hyvä nousu tosin lopahti vuoden alkuneljänneksellä, kasvua tuli vain 0,3 % vuoden lopusta. EU:n bkt:n kasvu jäänee näin myös aiempaa heikommaksi. Teollisuuden ja ulkomaankaupan nousu on säilynyt.

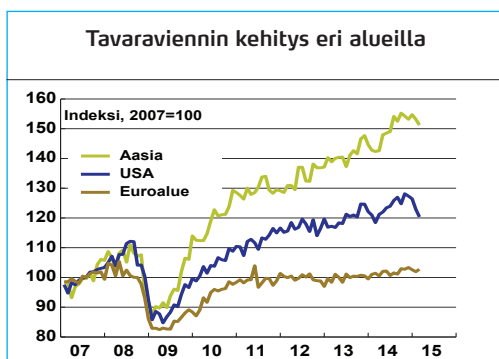
Maailmantalouden kasvu näyttää vuoden alussa hiipuneen. Bkt oli jälleen vaikean talven vuoksi heikko USA:ssa.

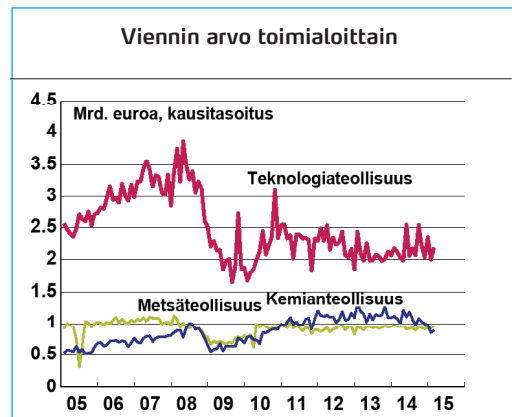
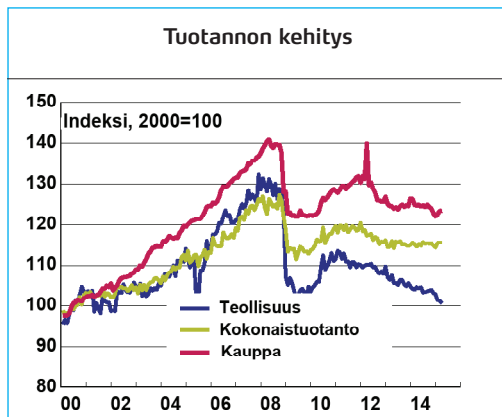
Myös Kiinan vauhti laantui vuoden alussa 1,3 % kasvuun edellisestä neljänneksestä, mikä vauhti on heikointa 6 vuoteen. Edellisvuodesta kasvua oli 7 %.

OECD:n ennakoiva indikaattori vahvistuu Euroopassa ja Suomenkin indikaattori on noussut selvästi. Heikentymistä on Yhdysvalloissa sekä erityisesti Kiinassa ja Venäjällä. Toistaiseksi Euroopan kasvu on jäänyt verkkaiseksi ja sen kontribuutio maailmantalouteen vähäiseksi. Olisiko tuo nyt muuttumassa, jää nähtäväksi. Ainakin USA:n vuoden alun hiipumista pidetään tilapäisenä.

Venäjän talous hiipuu ruplan ja öljyn hinnan vahvistumisesta huolimatta, mutta talouden pahimpien uhkien arvioidaan lientyneen. Vienti putosi vuoden alussa lähes 30 % ja tuonti lähes 40 % edellisvuodesta. Julkinen talous on niihin nähden pysynyt vakaana. Inflaatio oli maaliskuussa 17 %.

Kiina pyrkii vakauttamaan pankkisektoriaan alentamalla ohjaukorkoja ja vapauttamalla talletuskorkoja. Kasvunäkymät ovat heikentyneet ja inflaatio on vain 1,5 %. Huhtikuussa vienti väheni 6 % ja tuonti 16 % vuodentakaisesta.

Tuotannon suhdannekuvaaja pysyi ennallaan maaliskuussa. Edellistä, helmikuun havaintoa, korjattiin ylöspäin niin, että viime kuukausien kehitys näyttää nyt vähemmän synkältä. Noususta ei voi puhua - sitä ei ole näkynyt yli neljään vuoteen.

Teollisuustuotanto väheni maaliskuussa, jatkaen hurjaa pudotustaan. Toimialoista ei löydä myönteistä paljaalla silmällä, eikä mikroskooppikaan näytä paljastavan sen kummempaa pinnanalaista pohinaa.

Teollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät jälleen maaliskuussa huonon vuoden alun jälkeen. Kasvua oli yli 10 % kaikilla päätoimialoilla, teknologia, metsä ja kemianteollisuudessa. Tilaukset lisääntyivät myös lähes koko viime vuoden ajan ilman vastaavanlaista kasvua tuotannon puolella.

Kehitys näyttää suorastaan menevän huonompaan suuntaan, vaikka teollisuuden pitäisi piristyä Euroopan elpinessä. Teollisuudessa vähenee myös niin kotimaahan kuin vientiin suuntautuva liikevaihto.

Ulkomaankaupan tiedot ovat myös johdonmukaisesti ikäviä. Vienti kokonaisuudessaan ei ole elpynyt. Teknologia- ja kemianteollisuuden alojen

vienti supistuu, metsäteollisuus polkee paikallaan. Tuontikaan ei lisääntynyt: tuotantotavaroiden tuonnin kasvu kelpaisi hyvin oljenkorreksi tässä suhdannetilanteessa.

Kaupassa viime kuukaudet ovat olleet edellisiä parempia. Vähittäismyynti on toipunut paremmin, mutta tukkukauppa jarruttaa nousua.

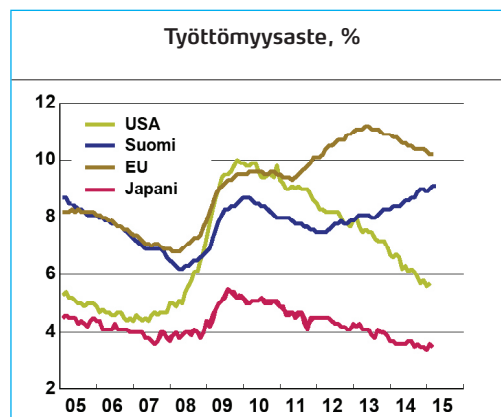
Palkkasumma on koko taloudessa sinnitellyt kasvussa työllisyyden laskusta huolimatta, maaliskuussa kasvua oli yli 3 % edellisvuodesta.

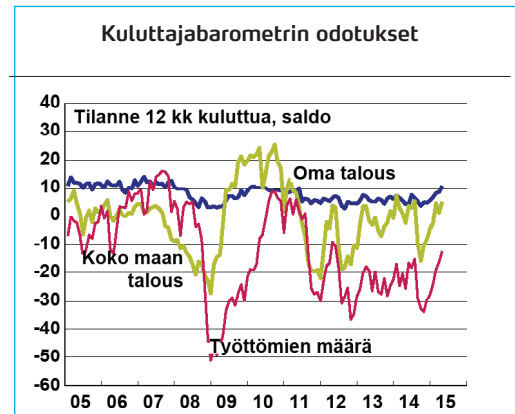
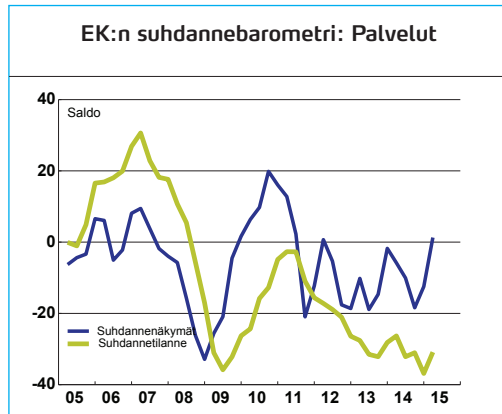
Virallinen työttömyysaste lähestyy hiljalleen 10 % tasoa ja edelleen työministeriön lukuja. Virallinen työttömyysasteen trendi oli maaliskuussa 9,4 %. Tilastokeskuksen mukaan

työttömiä oli 270 tuhatta.

Työministeriön tilastoissa työttömiä työnhakijoita oli maaliskuussa 347 tuhatta, joiden osuus työvoimasta olisi runsaat 13 %. Erilaisilla kriteereillä työttömyys voidaan määritellä vielä paljon suuremmaksi. Niin sanottu laaja työttömyys, jossa on mukana myös työttömyyskoulutuksessa yms. olevat työnhakijat, kohoaa 476 tuhanteen. Tämän joukon osuus työvoimasta on jo yli 18 %.

Työllisyys on heikentynyt myös talouden muista ongelmista riippumatta, ikärakenteen muutoksien vuoksi. Työllisyysaste kertoo huoltosuhteen heikkenemisestä. Se on pudonnut 1990-luvun alun 75 prosentista 68 prosenttiin.

EK:n Suhdannebarometri ei luvannut erityisempää käännettä. Toukokuun kyselyn suhdannenäkymät olivat silti hiukan aiempaa myönteisempiä. Rakentamisen näkymät olivat vähän keskimääräistä alhaisemmat, mutta teollisuuden ja palveluihin odotetaan syksyksi pientä kasvua.

Vallitseva suhdannetilanne on vielä hyvin huono: kysyntä on kaikilla aloilla selvästi alle normaalin tason, tilauskanta on heikko ja kapasiteetti laajalti vajaakäytössä. Kyselyn perusteella vaikuttaa entistä epävarmemmalta saavuttaa esim. Etlan ennustamaa 0,5 % bkt:n kasvua vuositasona.

Kuluttajien luottamus on palautunut vuodenvaihteen kuopastaan. Viimeiset 4 vuotta kotitaloudetkin ovat olleet varauksellisia. Tilannearviot ovat vaihdelleet alempana, kaukana korkeasuhdanteen lukemista. Huhtikuun kyselyssä luottamus omaan talouteen kohosi lähelle perinteistä hyvää tasoa, mutta luottamusta maan talouteen ja työllisyyteen sävyttää jonkinlainen sordiino.

Inflaatiolukema oli huhtikuussa nollan alapuolella, tasolla -0,2 prosenttia. Tähän vaikuttivat mm. polttoainehintojen ja omakotitalokiinteistöjen hintojen sekä korkojen lasku.

Öljyn hinta kääntyi nousuun jo vuodenvaihteessa, mutta vuosimuutoksissa lasku vielä kummittelee. Vaikka hinnat ovat kohonneet jo 4 kuukautta, ne ovat edelleen alemmat kuin viime vuoden huhtikuussa.

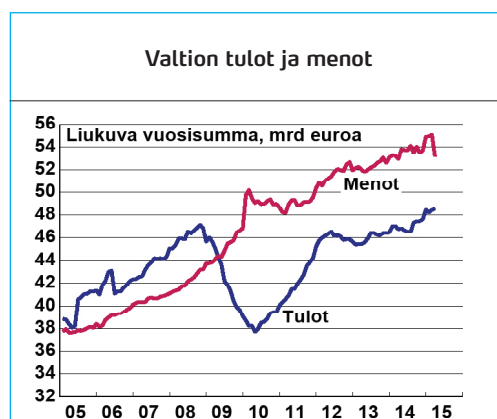
Yleinen hintojen nousu on viime aikoina ollut vähäistä, mutta pelkästään öljyn kallistuminen alkaa jatkuessaan kohottaa Suomen inflaatiolukuja. Tilanne on samankaltainen myös EU:n ja euroalueen yhdenmukaistetuissa inflaatiomittareissa.

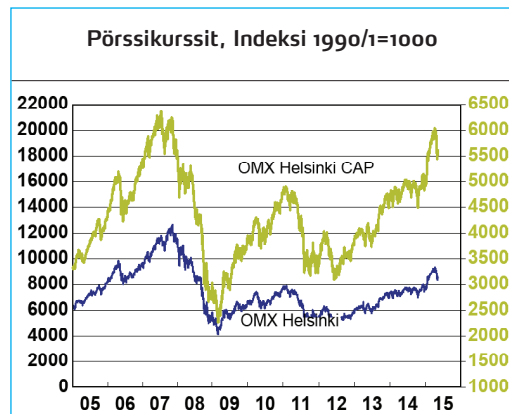
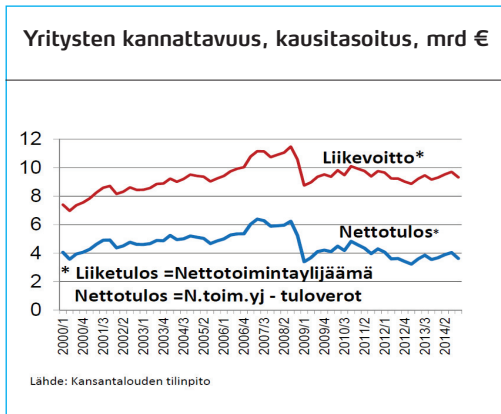
Julkisen talouden alijäämä ylitti kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna EU:n edellyttämän 3 % tason. Alijäämän suhde bkt:hen nousi tasolle 3,2 % ja Suomi saa siitä

vähintäänkin varoituksen. Julkisen talouden velka pysyi viime vuonna niukasti suositusten mukaisen 60 % bkt-osuuden alapuolella, mutta sekin raja tulee ylittymään.

Tuoreimmista tiedoista tulojen ja menojen erotus on kaventunut, mutta todellisuudessa tasapainottuminen on ollut vähäistä. Vuodenvaihteissa tulot ja menot jaksottuvat usein epäsäännöllisesti aiheuttaen jyrkkiä muutoksia indikaattoreihin.

Jo tehdyt menojen jäädytyspäätökset ja hallituskavailuissa esille tuodut tavoitteet varmistanevat sen, että pitemmällä aikavälillä alijäämät supistuvat.

Yrityssektorin kannattavuus

parani kolmannella neljänneksellä, mutta laski jälleen neljännellä. Viime vuoden tilastotiedot kannattavuudesta muuttuivat 4. neljänneksen päivityksessä yhteydessä tuntuvasti. Koko vuoden osalta yhteenlaskettuna taso olisi viime vuonna selvästi parempi kuin aiemmassa päivityksessä. Se vaikuttaa nyt epärealistiselta. Tiedot korjaantuvat usein paljonkin ensimmäisten julkistamisten jälkeen.

Liikevaihdolla mitaten markkinat ovat edelleen vetäneet huonosti ja kannattavuutta on voitu parantaa vain toimintaa muokkaamalla. Tilastokeskuksen tietojen mukaan ainakin suuryritysten liikevaihto vähentyi koko viime vuoden ajan ja vielä helmikuussa 2015.

Yleisten ennusteiden mukaan kasvu orastaisi jälleen ensi keväänä viennin vetämänä, mutta kotimarkkinoiden tilanne vahvistuisi vasta vuoden 2016 puolella. Koko yrityssektori on hiipuvan kotimaisen kysynnän varassa, toisin kuin kansainvälisistä konserneista pääasiassa koostuvat pörssiyritykset. Liikevaihdon ja kannattavuuden paraneminen jäänee siten vaisuksi.

Pörssiyrityillä viime vuoden alku oli heikko, mutta sen jälkeen kannattavuus on parantunut. Ennuste on kuitenkin tarkentunut vähän aiempaa heikommaksi. eQ Varainhoidon mukaan nettotulos parantuu vuonna 2014 vajaan 8 % edellisvuodesta.

Osakekurssit kääntyivät pitkän nousun jälkeen lopulta laskuun, mitä

osattiin kyllä jo odottaakin. Levottomuus on kuitenkin lisääntynyt markkinoilla, kun myyntiin on pistetty sekä obligaatioita että osakkeita.

EKP:n elvytyksen jatkuminen luultavasti rauhoittaa laskua, ja voi kääntää osakkeiden ja obligaatioiden hintoja uudelleenkin nousuun.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2014 Tilastokeskus / Ennusteet, ETLA: Suhdanne 1 2015, Maaliskuu

	Vuosimuutos, %			
	2014*	2015**	2016**	2017**
Bkt, volyymi.....	-0,1	0,5	1,6	1,8
Vienti, volyymi.....	-0,4	1,0	3,3	3,1
Tuonti, volyymi.....	-1,4	0,2	2,4	2,3
Yksityinen kulutus, volyymi.....	-0,2	0,6	1,3	1,6
Yksityiset investoinnit, volyymi....	-6,5	-1,7	2,7	3,0
Kuluttajahinnat.....	1,0	0,3	1,0	1,3
Ansiotasoindeksi.....	1,4	1,1	1,7	2,2

Tasot ja asteet

Työttömyysaste, %.....	8,7	8,8	8,6	8,5
Työllisyysaste, %	68,4	68,7	69,3	69,7
Vaihtotase, Mrd €.....	-3,7	-1,7	-1,5	-0,7
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-3,2	-2,7	-2,4	-1,9

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi